

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**

**З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПОДАТКОВЕ ПРАВО”**

**Харків
2022**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПОДАТКОВЕ ПРАВО”**

**для студентів 3 курсу
денної форми навчання
галузі знань 08 “Право”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 “Право”**

**Харків
2022**

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Податкове право” для студентів 3 курсу денної форми навчання галузі знань 08 “Право” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 “Право” / уклад.: М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев, Д. О. Білінський, А. С. Овчаренко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 61 с.

Укладачі: М. П. Кучерявенко,
О. О. Дмитрик,
О. А. Лукашев,
Д. О. Білінський,
А. С. Овчаренко

Затверджено на засіданні кафедри фінансового права
(протокол № 7 від 15.02.2022 року)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Загальний розрахунок годин лекцій, семінарських занять, самостійної роботи	5
Опис предмета курсу	6
Програма навчальної дисципліни.....	7
Завдання для практичних занять і самостійної роботи.....	14
Словник основних термінів.....	49
Теми для підсумкових письмових робіт (самостійної роботи)...	60
Поточний та підсумковий контроль знань студентів.....	61

ВСТУП

Метою вивчення навчальної дисципліни «Податкове право» є досягнення розуміння концептуальних основ податкового права, формування системи теоретичних знань про правове регулювання відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, про встановлення і введення в дію податків і зборів, їх правовий механізм, порядок їх адміністрування, а також практичних навичок діяльності правника у сфері оподаткування.

Завдання викладання навчальної дисципліни «Податкове право» полягає у:

- формуванні системи теоретичних знань про податкове право, податкове законодавство, їх змістовне наповнення;
- опануванні інструментарію й базових податково-правових категорій;
- формуванні уявлення про зміст принципів податкового права, податкового законодавства й оподаткування та навичок їх застосування у практичній діяльності;
- набутті знань про повноваження контролюючих органів, права й обов'язки платників податків і зборів та інших учасників податкових правовідносин;
- наведенні характеристики правового механізму податків і зборів, що включено до податкової системи України;
- аналізі прикладних проблем податково-правового регулювання;
- оволодінні навичками й уміннями застосування податкового законодавства.

**ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ,
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

	Тема	Всього годин	У тому числі		
			Лекції	Практичні заняття, колоквіуми	Самостійна робота
1.	Податкове право в системі права	8	2	2	4
2.	Правова природа податку. Податкова система	8	2	2	4
3.	Правовий механізм податку та його елементи	8	2	2	4
4.	Податковий обов'язок та його елементи	8	2	2	4
5.	Податковий борг. Забезпечення виконання податкового обов'язку	10	2	2	6
6.	Податковий контроль	10	2	2	6
7.	Відповідальність за порушення податкового законодавства	8		2	6
8.	Прибуткові податки і збори	12	2	2	8
9.	Непрямі податки і збори	12	2	2	8
10.	Природоресурсні податки і збори	10	2	2	6
11.	Майнові податки і збори	12	2	2	8
12.	Місцеві збори	6		2	4
13.	Спрощена система оподаткування, обліку і звітності	8	2	2	4
Разом		120	22	26	72□

ОПИС ПРЕДМЕТА КУРСУ

Галузь знань	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин				
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота
				всього	у тому числі		
					лекції	практичні	
08 Право	перший (бакалаврський) освітньо-кваліфікаційний рівень	4,0	20	48	22	26	2

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансового права
(протокол № 7 від 15.02.2022 року)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Т е м а 1. Податкове право в системі права

Предмет і метод податкового права. Податкове право в системі права.

Система податкового права. Джерела податкового права. Податкове законодавство України. Співвідношення податкового законодавства з іншими законодавчими актами й міжнародними договорами. Принципи податкового права, оподаткування й податкового законодавства.

Поняття “податкові правовідносини”. Особливості податкових правовідносин. Класифікація податкових правовідносин. Зміст податкових правовідносин. Об’єкт податкових правовідносин. Суб’єкти податкових правовідносин. Правовий статус суб’єктів податкових правовідносин. Місце і роль держави в системі суб’єктів податкових правовідносин.

Поняття й особливості податково-правових норм. Класифікація і структура податково-правових норм.

Т е м а 2. Правова природа податку. Податкова система

Поняття “податки” і “збори”. Ознаки податку. Принципи і функції податку. Співвідношення податку, збору і мита. Класифікація податків і зборів. Спеціальні податкові режими.

Основні засади встановлення податків і зборів.

Поняття “податкова система України”. Типи й особливості податкових систем. Поняття і рівні податкового тиску.

Т е м а 3. Правовий механізм податку та його елементи

Правовий механізм податку. Елементи правового механізму податку.

Платники податків. Фізичні особи як платники податків. Юридичні особи як платники податків. Самозайнята особа. Податкове резидентство. Податковий агент. Пов’язані особи.

Представництво в податковому праві.

Об'єкти оподаткування. Види об'єктів оподаткування. Методи визначення об'єктів оподаткування.

Ставка податку. Класифікація ставок оподаткування. Гранична ставка податку. Абсолютна й відносна ставки податку.

Предмет оподаткування. База оподаткування. Одиниця виміру бази оподаткування. Визначення бази оподаткування.

Податковий період та його види.

Обчислення податку. Визначення сум податкових і грошових зобов'язань.

Порядок сплати податків і зборів. Джерела сплати грошових зобов'язань. Строки сплати податку і збору. Зміна строку сплати податку і збору.

Податкова звітність. Види податкових документів. Строки зберігання податкової звітності. Зміст, структура і форми податкових декларацій. Особи, відповідальні за складання податкової звітності. Порядок складання і подання податкової декларації. Внесення змін до податкової звітності.

Податкові пільги. Види і форми податкових пільг.

Тема 4. Податковий обов'язок та його елементи

Поняття і зміст податкового обов'язку. Податковий обов'язок у широкому й вузькому значеннях. Умови виникнення, зміни і припинення податкового обов'язку. Поняття “податкова адреса”.

Виконання податкового обов'язку. Момент припинення обов'язку по сплаті податків і зборів.

Визначення сум податкових і грошових зобов'язань. Поняття “узгоджене грошове зобов'язання”.

Одноразове (спеціальне) добровільне декларування активів фізичних осіб.

Тема 5. Податковий борг. Забезпечення виконання податкового обов'язку

Податковий борг. Грошове зобов'язання. Особливості погашення грошового зобов'язання або податкового боргу у випадку ліквідації чи реорганізації платника податків й у разі смерті фізичної особи або визнання безвісно відсутньою чи недієздатною, а також неповнолітніх осіб. Розстрочення й відстрочення грошового зобов'язання або податкового боргу

платника податків. Списання безнадійного податкового боргу.

Строки давності й порядок їх застосування.

Гарантії забезпечення виконання податкового обов'язку.

Податкова застава. Пеня. Порядок виникнення і припинення податкової застави. Адміністративний арешт майна.

Тема 6. Податковий контроль

Поняття і зміст податкового контролю. Контролюючі органи й органи стягнення. Система органів державної податкової служби України та їх правовий статус. Способи здійснення податкового контролю.

Ведення обліку платників податків. Загальні положення й особливості обліку платників податків. Податковий номер платника податків.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Податкова інформація: поняття і порядок отримання. Зустрічні звірки.

Поняття “податкова перевірка”. Класифікація податкових перевірок. Порядок й особливості проведення перевірок різних видів. Строки проведення перевірок. Оформлення результатів перевірок.

Моніторинг контрольованих операцій та опитування посадових, уповноважених осіб та/або працівників платника податків. Поняття “контрольована операція”. Первинний аналіз інформації про здійснені контрольовані операції. Аналіз звітів про контрольовані операції. Аналіз документації з трансферного ціноутворення.

Тема 7. Відповідальність за порушення податкового законодавства

Поняття й ознаки податкового правопорушення. Склад податкового правопорушення. Класифікація податкових правопорушень. Податкові правопорушення, пов'язані з невиконанням обов'язків платника податків із податкового обліку. Податкові правопорушення, пов'язані з невиконанням обов'язків платника податків зі сплати податків і зборів. Податкові правопорушення, пов'язані з невиконанням обов'язків платника податків із податкової звітності.

Підстави відповідальності за порушення податкового законодавства. Види юридичної відповідальності за порушення

податкового законодавства. Фінансова відповідальність як різновид юридичної відповідальності за порушення законів із питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Порядок притягнення до фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства. Обставини, що виключають фінансову відповідальність за порушення податкового законодавства. Штраф як основний вид фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства. Кримінальна й адміністративна відповідальність за порушення податкового законодавства.

Тема 8. Прибуткові податки і збори

Місце податку на прибуток у податковій системі України. Основні й додаткові елементи правового механізму податку на прибуток. Принцип податкового резидентства при оподаткуванні юридичних осіб.

Об'єкт податку на прибуток підприємств. Визначення фінансового результату при справлянні податку на прибуток підприємств. Податкові різниці.

Ставки податку на прибуток підприємств та їх види. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств. Податкові пільги при справлянні податку на прибуток підприємств та їх види.

Строки сплати податку на прибуток підприємств. Податкова звітність із податку на прибуток підприємств: види і структура.

Трансфертне ціноутворення. Зміст принципу “витягнутої руки” при справлянні податку на прибуток підприємств. Методи визначення відповідності господарських операцій принципу “витягнутої руки”.

Місце податку на доходи фізичних осіб у податковій системі України. Основні й додаткові елементи правового механізму податку на доходи фізичних осіб. Принципи податкового резидентства й територіальності при оподаткуванні фізичних осіб. Критерії визначення статусу податкового резидента. Податковий агент як представник платника податку.

Об'єкт оподаткування при справлянні податку на доходи фізичних осіб. База оподаткування при справлянні податку на доходи фізичних осіб. Види податкових пільг при справлянні податку на доходи фізичних осіб.

Види ставок по податку на доходи фізичних осіб. Порядок обчислення податку на доходи фізичних осіб. Строки

сплати податку на доходи фізичних осіб.

Особливості оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка проводить незалежну професійну діяльність. Особливості оподаткування доходів, отриманих фізичною особою-підприємцем.

Військовий збір: платники, об'єкт, ставка.

Тема 9. Непрямі податки і збори

Зміст непрямих податків та їх місце в податковій системі України. Особливості непрямих оподаткування. Види непрямих податків.

Правове регулювання податку на додану вартість. Зміст податку на додану вартість. Основні елементи правового механізму податку на додану вартість: платник, об'єкт, ставка. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість. Додаткові елементи правового механізму податку на додану вартість.

Порядок обчислення податку на додану вартість. Поняття “податкове зобов'язання” і “податковий кредит” при обчисленні податку на додану вартість. Бюджетне відшкодування. Податкова накладна. Єдиний реєстр податкових накладних.

Акцизний податок. Визначення “акцизний податок” і “підакцизні товари”. Основні елементи правового механізму акцизного податку. Особливості ставок акцизного збору. Додаткові елементи правового механізму акцизного податку. Контроль за сплатою акцизного податку. Акцизні склади. Акцизні накладні. Єдиний реєстр акцизних накладних.

Мито: поняття і види.

Тема 10. Природоресурсні податки і збори

Місце екологічного податку в податковій системі України. Основні й додаткові елементи правового механізму екологічного податку.

Рентна плата та її складові. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за спеціальне використання води. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами й нафтопродуктопроводами, транзитне транспорту-

вання трубопроводами природного газу й аміаку територією України.

Т е м а 11. Майнові податки і збори

Склад податку на майно. Основні елементи правового механізму земельного податку: платник, об'єкт, ставка. Додаткові елементи правового механізму земельного податку: порядок обчислення і сплати, податковий період, порядок зарахування до бюджетів. Орендна плата.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, як майновий місцевий податок. Основні елементи правового механізму податку на нерухоме майно: платник, об'єкт, ставка. Додаткові елементи правового механізму податку на нерухоме майно: порядок обчислення і сплати.

Транспортний податок: платник, об'єкт, ставка, порядок декларування і сплати.

Т е м а 12. Місцеві збори

Повноваження місцевих рад щодо встановлення місцевих зборів.

Збір за місця для паркування транспортних засобів. Платники збору. Об'єкт і база оподаткування збором. Ставка збору. Податковий період. Строк і порядок сплати збору. Строк і порядок подання звітності про обчислення і сплату збору.

Туристичний збір. Обов'язковість встановлення. Платники збору. Об'єкт і база оподаткування. Ставка збору. Податковий період. Строк і порядок сплати збору. Строк і порядок подання звітності про обчислення і сплату.

Т е м а 13. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності

Загальна і спрощена системи оподаткування: основні відмінності. Єдиний податок. Платники податку і критерії їх поділу на групи. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставка податку. Податковий (звітний) період. Строк і порядок сплати податку. Строк та порядок складення і подання звітності про обчислення і сплату податку.

Групи платників єдиного податку. Преваги й недоліки застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Податкове право в системі права

Питання для обговорення

1. Податкове право як підгалузь фінансового права. Предмет і метод податкового права. Наука податкового права.
2. Система податкового права. Джерела податкового права.
3. Податкове законодавство України. Податковий кодекс України.
4. Принципи податкового права. Принципи оподаткування й принципи податкового законодавства.
5. Поняття, види і структура податково-правових норм.
6. Поняття і види податкових правовідносин. Зміст податкових правовідносин.
7. Суб'єкти податкових правовідносин. Співвідношення суб'єктів податкового права і податкових правовідносин.
8. Місце і роль держави в системі суб'єктів податкових правовідносин.

Завдання

1. *Наведіть з Податкового кодексу України приклади норм права, що містять:*

- 1) гіпотезу й диспозицію;
- 2) тільки диспозицію;
- 3) гіпотезу:
 - а) просту;
 - б) складну;
 - в) альтернативну;
- 4) диспозицію:
 - а) зобов'язуючу;
 - б) охоронну;
 - в) уповноважуючу;
- г) просту;
- г) складну;
- д) альтернативну.

2. *Визначте, які з наведених правовідносин належать до податкових, назвіть їх суб'єктів:*

- встановлення місцевих податків і зборів;
- подання декларації про майновий стан і доходи особою, яка провадить незалежну професійну діяльність;
- зарахування податку на прибуток до місцевого бюджету;
- справляння ЄСВ;
- сплата збору при оформленні паспорта громадянина України для виїзду за кордон;
- оскарження платником в адміністративному порядку рішення контролюючого органу;
- реєстрація особи платником ПДВ;
- самостійний розрахунок суми сплаченого податку на майбутні 5 років;
- прийняття Окружним адміністративним судом м. Київ рішення про визнання протиправними і скасування податкових повідомлень-рішень ГУ ДПС у м. Київ;
- укладання трудового договору з особою, яка успішно пройшла конкурс на заняття посади директора Департаменту податкових сервісів ДПС України.

3. Фізична особа працевлаштована за трудовим договором, тому до відповідних публічних фондів грошових коштів мають надійти кошти від сплати ЄСВ (22%), податку на доходи фізичних осіб (18%) і військового збору (1,5%).

Визначте, які із зазначених платежів належать до предмета регулювання податкового права. У чому полягають відмінності між податками та іншими обов'язковими платежами?

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Митний кодекс України: Закон України від 13.12.2012 р. № 4495-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від

21.05.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Билинский Д. А. Место налоговой системы Украины в публичной финансовой системе. *Очерки налогово-правовой науки современности*. Москва ; Харьков, 2013. С. 90–107.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2020. Т. 6: Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) [та ін]. 616 с.

Дмитрик О. О., Котенко А. М., Смичок Є. М. Вплив принципів податкового законодавства на ведення бізнесу в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2019. № 29. Т. 1. С. 95–104. URL: <http://fkd.org.ua/article/view/163685>.

Olha Dmytryk, Oksana Makukh. Economic principles of taxation: problems of definition and embodiment in the tax legislation of Ukraine and the European states. *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 6 (2020) No. 2 MARCH. P. 32-38.

Гетманцев Д. О., Форсюк В. Л., Беліцький І. С. Теорія, принципи та історія податку: правовий аспект: наук.-практ. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 496 с.

Кобильнік Д.А. Вплив податкової політики на реалізацію регулятивної функції податкового права. *Право та інноваційне суспільство*. 2020. № 2(15). С. 142–148.

Кобильнік Д.А. Загальні підходи до характеристики функцій податкового права. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. № 7(35). P. 166–172.

Кобильнік Д.А. Особливості реалізації функцій податкового права (методологічний аспект): дис. ... д-ра. юрид. наук. Харків, 2021, 443 с.

Кобильнік Д.А. Охоронна функція податкового права: сутність і форми реалізації. *Юридична наука*. 2020. № 1. С. 77–82.

Кобильнік Д.А. Пеня як форма реалізації охоронної функції податкового права. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. № 6(34). P. 145–151.

Котенко А. М. До питання про принципи у податково-правовому регулюванні. *Фінансове право*. 2014. № 2. С. 22–24.

Котенко А.М. Податкова система: особливості понятійного апарату. *Право та інновації*. 2021. № 4.

Котенко А. М. Принципи податкового законодавства як вихідні засади побудови податкової системи. *Право України*.

2020. № 4. С. 43–56.

Криницький І.Є. Фіскальна функція як основна функція податкового платежу. *Фінансове право*. 2016. №1. С. 5–6.

Кучерявенко Н. П. К вопросу о субъектах усмотрения в налогово-правовом регулировании. *Вісник асоціації фінансового права*. 2017. № 1.

Овчаренко А. С. Щодо реалізації принципу соціальної справедливості при оподаткуванні майна в Україні. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2017. №5. С. 96–100.

Овчаренко А.С. Щодо реалізації принципу соціальної справедливості при оподаткуванні транспортних засобів в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. Спецвипуск за 2017. Ч. 2. С. 143–147.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Податковий кодекс України : наук.-практ. коментар: із змін. і допов. : у 3 ч. / за ред. М. П. Кучерявенка, І. Х. Темкіжева. Харків: Право, 2012. Ч. 1–3.

Смичок Є. М. Вплив принципів податкового права на формування доктрини податкового права. *Право України*. 2020. № 4. С. 32–42.

Смичок Є. М. Принципи податкового законодавства крізь призму практики Верховного Суду. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. № 8(36). Vol. 2. P. 191–198.

Смичок Є. М. Причини формування судової доктрини в доктрині податкового права. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2020. Том 27.

Тимофєєв О. О. Тлумачення податково-правових норм: монографія. Харків: Право, 2013. 216 с.

Шульга Т. М., Литвиненко Д. О. Взаємовідносини держави та платників податків у податкових правовідносинах. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*: електронне наукове видання. 2021. № 2 (14). С. 153–159.

Тема 2. Правова природа податку. Податкова система

Питання для обговорення

1. Поняття, ознаки і функції податку і збору.
2. Класифікація податків і зборів.
3. Загальні засади встановлення податків і зборів.
4. Податкова система України.

Завдання

1. Фізична особа звернулася до суду з позовом, в якому посилалася на неправомірні дії роботодавця: щомісячно сума заробітної плати, що надходила на рахунок фізичної особи, була на 19,5 % менша за суму, вказану у трудовому договорі. У відповідь на заперечення роботодавця, який зазначив, що сплачує за фізичну особу-працівника податки, працівник надав документи, що підтверджують його статус інваліда II групи і статус ветерана ЧАЕС, а також чеки з аптек. Фізична особа наголошує, що має витратити значну суму коштів щомісячно на підтримання стану свого здоров'я, що підтверджено документально. Тому, посилаючись на закріплені податковим законодавством принципи соціальної справедливості, а також на принцип рівномірності і зручності сплати податків і зборів, фізична особа вимагає від роботодавця оплати її праці без вирахування суми податків.

Дайте правову оцінку ситуації. У чому полягають принципи соціальної справедливості, рівномірності і зручності сплати у податкових відносинах? Який принцип податкового законодавства підлягає застосуванню в цій ситуації?

2. Рішенням міської ради від 16 липня 2021 р., офіційно оприлюдненому міською радою 23 липня 2021 р., на відповідній території на 2022 рік встановлено такі податки: єдиний податок, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, рентна плата. Вказаним рішенням визначено ставки тільки для єдиного податку.

Дайте правову оцінку діям міської ради. Які податки має право встановлювати місцева рада? Які ставки будуть застосовуватися до місцевих податків, не встановлених рішенням місцевої ради?

3. Платник податку на доходи фізичних осіб при заповненні річної декларації про майновий стан і доходи поле

«Розрахунки з військового збору» залишив без даних. При поданні декларації співробітники ДПС вказали на обов'язок платника задекларувати і сплатити разом із податком на доходи фізичних осіб і військовий збір. Платник податку відмовився, посилаючись на те, що у Податковому кодексі України військовий збір у переліку податків і зборів не міститься, а тому справляння військового збору суперечить основним засадам податкового законодавства, зокрема, п. 4.2 ст. 4 Податкового кодексу України.

Вкажіть, чи відповідає встановлення військового збору основним засадам податкового законодавства. Дайте правове оцінку діям платника податків і співробітників ДПС. Проаналізуйте військовий збір на предмет відповідності ознакам податку/збору.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Митний кодекс України: Закон України від 13.12.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

Барін О. Р. Правові основи податкової системи України: сучасний стан, основні елементи, принципи: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2018. 193 с.

Гетманцев Д. О., Форсюк В. Л., Беліцький І. С. Теорія, принципи та історія податку: правовий аспект: наук.-практ. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 496 с.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2020. Т. 6: Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) [та ін]. 616 с.

Головашевич О. О. Принцип невідворотності настання відповідальності в податковому праві : проблеми реалізації. *Вісник Асоціації фінансового права України*. 2017. № 1. С. 14-20.

Смичок Є. М. Вплив принципів податкового права на побудову галузі податкового законодавства. *Право України*. 2017. № 7. С. 83–89.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Податкове право: посіб. для підг. до іспитів / за ред. О. О. Головашевича. Харків: Право, 2019. 222 с.

Податковий кодекс України: наук.-практ. коментар: із

змін. і допов.: у 3 ч. / за ред.: М. П. Кучерявенка, І. Х. Темкіжева. Харків: Право, 2012. Ч. 1–3.

Тема 3. Правовий механізм податку та його елементи

Питання для обговорення

1. Правовий механізм податку: поняття і елементи.
2. Платники податків та зборів.
3. Об'єкт оподаткування.
4. Ставка податку.
5. База оподаткування.
6. Порядок обчислення податку.
7. Податковий період.
8. Строк і порядок сплати податку.
9. Строк і порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.
10. Податкові пільги.

Завдання

1. Громадянин України Василенко В. В. з 1 січня 2020 року по 15 вересня 2020 року проживав на території Республіки Кіпр й отримував доходи. До України він повернувся 16 вересня 2020 року й уклав трудовий договір, за яким працює і до сьогодні.

Визначте резидентство Василенка В.В. у 2020 р. за податковим законодавством України.

2. Фізична особа – ветеран війни є членом обслуговуючого кооперативу (садового товариства), в якому знаходиться невеличкий будинок.

Чи поширюється на неї пільга, передбачена ст. 266 Податкового кодексу України, щодо звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки? Надайте нормативно обґрунтовану відповідь.

3. *Наведіть приклади з посиланням на норми Податкового кодексу України наступних ставок податків: базова (основна) ставка податку, гранична ставка податку, абсолютна й відносна ставки податку.*

Нормативно-правові акти і література

Довідник пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів ДПС України станом на 12.04.2021 р. URL: <https://tax.gov.ua/dovidniki-reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.09.2017 р. № 822. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1306-17#Text>.

Порядок обліку платників податків і зборів: затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1 588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#n21>.

Порядок формування Реєстру великих платників податків: затв. наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 р. № 911. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1395-15>.

Порядок повідомлення нерезидентів про взяття на облік як платників податків: затв. Постановою Кабінету Міністрів України № 1054 від 04.11.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-2020-%D0%BF#Text>.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2020. Т. 6: Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) [та ін]. 616 с.

Головашевич О. О. Тенденції розвитку правового регулювання процедур визначення окремих елементів податку. *Фінансове право*. 2014. № 1. С. 14–16.

Дмитрик О. О., Токарева К. О. Податкові пільги як форма державної допомоги суб'єктам підприємництва. *Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид.* 2019. № 2 (13). URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/Dmytryk_Tokareva13.pdf.

Котенко А. М. Особливості оподаткування пенсій в аспекті принципів податкового законодавства. *Форум права*. 2015. № 3. С. 125–130. URL: <http://nbuv.gov.ua/j->

pdf/FP_index.htm_2015_3_.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с.

Податкове право: посіб. для підгот. до іспитів / за ред. О. О. Головашевича. Харків : Право, 2019. 222 с.

Шаренко М. С. Правове регулювання податкових правовідносин фізичних осіб-підприємців в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Юриспруденція». 2019. Випуск 42. Том 2. С. 16–18.

Т е м а 4. Податковий обов'язок та його елементи.

Питання для обговорення

1. Поняття “податковий обов'язок”. Його виникнення, зміна і припинення.
2. Податковий облік об'єктів оподаткування: поняття й основні методи.
3. Сплата податку: поняття, форми й види.
4. Податкова звітність як елемент податкового обов'язку.
5. Визначення сум податкових і грошових зобов'язань.
6. Поняття “узгоджене грошове зобов'язання”.
7. Одноразове (спеціальне) добровільне декларування активів фізичних осіб

З а в д а н н я

1. Бухгалтер ТОВ “Укрінвест” у встановлені законодавством строки сформував платіжне доручення щодо сплати податкових зобов'язань за 3-й квартал 2021 року і направив до сплати цей документ через систему дистанційного обслуговування Клієнт-Банк, але з вини Банку кошти були перераховані не в повному обсязі.

Надайте правову оцінку й визначте, чи звільняється платник від обов'язку сплатити в повному обсязі податкові зобов'язання за 3-й квартал 2021 р.?

2. Громадянину України Петренку П. П. зателефонував представник ГУ ДПС в Харківській області й повідомив особливості одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб. Петренко розтлумачив вказану телефонну розмову як спонукання його з боку представників ГУ ДПС до такого декларування й звернувся за правовою допомогою до адвоката.

Розкрийте зміст та порядок одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб.

3. ТОВ “Укрпром” (далі – ТОВ, або платник) задекларувало суму своїх податкових зобов’язань, але сплатило їх в меншому обсязі від задекларованої суми. Після податкової перевірки ТОВ було складено Акт перевірки й винесено податкове повідомлення-рішення (далі – ППР). Згідно ППР ТОВ “Укрпром” були донараховані податкові зобов’язання і штрафні санкції. Платник розпочав процедуру оскарження ППР.

Визначте, чи є податкове зобов’язання ТОВ “Укрпром” узгодженим грошовим зобов’язанням.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Податкова декларація з податку на додану вартість: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.01.2016 р. № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text>.

Податкова декларація з податку на прибуток підприємств: затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 р. №467. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#n20>.

Спрощена податкова декларація з податку на прибуток підприємств, який оподатковується за ставкою 0 відсотків відповідно до пункту 44 підрозділу 4 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України: затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.08.2017 р. №592. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/592-2017-%D0%BF#n15>.

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України № 851-IV від 05.10.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

Про електронні довірчі послуги: Закон України № 2155-VIII від 22. 05. 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

Алісов Є. О. Електронне декларування майна, витрат та зобов'язань фінансового характеру. *Запобігання корупції*: підручник / за заг. ред. Б. М. Головкина. Харків: Право, 2019. 296 с.

Алісов Є. О. Особливості порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. *Відповідальність за корупційні правопорушення*: підручник / за заг. ред. В. Я. Настюка. Харків: Право, 2019. 512 с.

Головашевич О. О. Концептуальна модель застосування засобів податкового примусу при забезпеченні виконання податкового обов'язку. *Право України*. №4. 2020. С. 105–114.

Занько Б. М. Проблемні аспекти накопичення в обліку інформації щодо об'єктів та баз оподаткування для обчислення місцевих податків і зборів. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 1266–1271.

Кучерявенко М. П. Природа податку як конструкції зустрічного узгодження обов'язків (на прикладі підприємств критичної інфраструктури). *Право України*. №4. 2021. С. 167–181.

Лега О. В., Черненко К. В. Звітність у системі податкових розрахунків. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 59. С. 154–159.

Маринів Н.А. До питання про документальне забезпечення податкового обліку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 11. С. 473-478.

Олендер І. Я. Концепція «податкового зобов'язання»: Природа і особливості застосування. *Правові позиції*. 2020. №2 (27). С. 174–177.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Самсін І. Л. Податкове зобов'язання: правова природа, динаміка та наслідки невиконання: монографія. Харків: Право, 2013. 321 с.

Смичок Є. М. Колізії податкового законодавства щодо визначення порядку стягнення з платників податків коштів у рахунок погашення податкового боргу. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2015. № 12. С. 88–92.

Товкун Л. В. Міжнародні стандарти фінансової звітності: особливості впровадження в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. №4. 272–275.

Шульга Т. М., Бабасєвська В. В., Д'яченко К. С. Проблемні питання визначення моменту виконання податкового обов'язку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. С. 377–379.

Тема 5. Податковий борг. Забезпечення виконання податкового обов'язку

Питання для обговорення

1. Податковий борг: структура, види і джерела погашення.
2. Безнадійний податковий борг.
3. Строки давності й порядок їх застосування.
4. Гарантії забезпечення податкового обов'язку.
5. Податкова застава.
6. Пеня.
7. Адміністративний арешт майна.

Завдання

1. За результатами документальної планової перевірки ТОВ за період з 1 січня 2018 року по 31 грудня 2020 року було складено акт від 5 листопада 2021 року, в якому зазначено, що перевіркою встановлено факт заниження екологічного податку, задекларованого платником у податковій декларації, поданій до контролюючого органу 20 жовтня 2018 року, на загальну суму 150000 грн, у тому числі за 3 квартал 2018 року у розмірі 50000 грн, за 2 квартал 2019 року – 50000 грн та за 1 квартал 2020 року – 50000 грн. Податковим повідомлення-рішенням від 23 листопада 2021 року платнику визначено грошове зобов'язання у загальному розмірі 187500 грн, у тому числі за штрафними (фінансовими) санкціями (штрафом) 37500 грн.

Проаналізуйте вказану ситуацію щодо дотримання строків давності.

3. У березні 2020 р. ТОВ “Укртранс” (далі – ТОВ, або платник) уклало кредитний договір і договір іпотеки у 2020 р. строком на 3 роки. У вересні 2021 року все майно ТОВ опинилося у податковій заставі. У жовтні 2021 року ГУ ДПС в Полтавській області розпочато процедуру погашення суми податкового боргу за рахунок майна, що перебуває в податковій заставі.

Визначте черговість реалізації зареєстрованих прав і вимог на нерухоме майно та, відповідно, черговість повернення заборгованості.

4. ТОВ “Укрбуд” (далі – ТОВ, або платник) має податковий борг у сумі 10 000 гривень. Контролюючий орган звернувся до суду з позовом про накладення арешту на кошти на розрахункових рахунках платника податків. Судом було винесено рішення накласти арешт на всі кошти на розрахункових рахунках ТОВ (сума на рахунках перевищувала суму податкового боргу більш як у 10 разів).

Надайте правову оцінку.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Порядок призначення та звільнення податкового керуючого з визначенням його функцій та повноважень: затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.05.2017 р. № 529. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0786-17#Text>.

Порядок застосування податкової застави податковими органами: затв. наказом Міністерства фінансів України від 16.06.2017 р. № 586. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0859-17#Text>.

Порядок застосування адміністративного арешту майна платника податків: затв. наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2017 р. № 632. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0948-17#Text>.

Порядок розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків: затв. наказом Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 р. № 574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1853-13#Text>.

Порядок застосування норм пунктів 102.6–102.7 статті 102 глави 9 розділу II Податкового кодексу України: затв.

наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2017 р. № 861. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1373-17#Text>.

Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами: затв. наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 р. № 916. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15>.

Положення про Державну податкову службу України і Державну митну службу України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

Герашенко І. В. Розстрочення грошових зобов'язань (податкового боргу) платника податків як інструмент договірною регулювання податкових відносин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. Т. 2. № 2. С. 10–12.

Головашевич О. О. Концептуальна модель застосування засобів податкового примусу при забезпеченні виконання податкового обов'язку. *Право України*. 2020. № 4. С. 105–114.

Дуравкін П. М. Забезпечення виконання податкового обов'язку: монографія. Харків: Право, 2013. 192 с.

Карпенко Н. В. Пеня в податковому праві: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2019. 214 с.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов'язку зі сплати податків та зборів (податково-правовий аспект). *Юридична Газета*. 2018. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatkova-praktika/moment-vikonannya-obovyazku-zi-splati-podatkiv-ta-zboriv.html>.

Мінаєва О. М. Процедурне регулювання виконання обов'язку з податкового обліку: монографія. Харків: Право, 2016. 272 с.

Олендер І. Я. Правове регулювання виконання податкового обов'язку в режимі усунення подвійного оподаткування: дис. ... д-ра юрид. наук. Запоріжжя, 2020. 436 с.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Самсін І. Л. Податкове зобов'язання: правова природа, динаміка та наслідки невиконання: монографія. Харків: Право, 2013. 321 с.

Смичок Є. М. Колізії податкового законодавства щодо визначення порядку стягнення з платників податків коштів у рахунок погашення податкового боргу. *Науково-інформаційний*

Т е м а 6. Податковий контроль

Питання для обговорення

1. Поняття, зміст податкового контролю.
2. Способи здійснення податкового контролю.
3. Правовий статус органів податкового контролю.
4. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів.
5. Загальні положення й особливості обліку платників податків.
6. Моніторинг контрольованих операцій як спосіб здійснення податкового контролю.
7. Податкова перевірка, її види, особливості й порядок проведення.

З а в д а н н я

1. Платником податків 12 травня 2020 року було подано податкову декларацію з екологічного податку за 1 квартал 2020 року. За результатами проведеної 23 листопада 2020 року камеральної перевірки поданої декларації контролюючим органом було встановлено факт порушення, за яке податковим повідомленням-рішенням від 30 листопада 2020 року платнику визначено суму грошового зобов'язання за штрафними (фінансовими) санкціями (штрафами).

Чи є правомірними дії контролюючого органу щодо проведення камеральної перевірки і чи є таке податкове повідомлення-рішення правомірним?

2. ТОВ “Укрмонтаж” (далі – ТОВ, або платник) отримало податкове-повідомлення рішення (далі – ППР). Із тексту стало відомо, що ППР складено згідно з Актом позапланової невізної перевірки. Про проведення такої перевірки ТОВ раніше повідомлено не було.

Надайте правову оцінку.

3. ГУ ДПС у Сумській області проведено камеральну перевірку ТОВ “Укрконсалт” (далі – ТОВ, або платник). Під час проведення камеральної перевірки було проаналізовано податкову звітність і досліджено питання своєчасності сплати платником самостійно визначених ним сум грошових зобов’язань із земельного податку.

Розкрийте особливості камеральної перевірки.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-1>.

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

Положення про Державну податкову службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

Порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи, податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків – юридичними особами та їх відокремленими підрозділами: затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.08.2015 р. № 727. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-15#Text>.

Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників: затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.06.2015 р. № 524. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15#Text>

Порядок оформлення результатів документальних перевірок щодо дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, платниками податків – фізичними особами: затв. наказ Міністерства фінансів України від 14.03.2013 р. № 395. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0607-13#Text>.

Порядок періодичного подання інформації органам

державної податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1245: [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1245-2010-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1245-2010-%D0%BF#Text).

Порядок взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства: затв. наказом Міністерства фінансів України № 286 від 10.06.2020 р. URL: [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-20#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-20#Text).

Порядок проведення контролюючими органами зустрічних звірок: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1232. URL: [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1232-2010-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1232-2010-%D0%BF#Text)

Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами: затв. наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 р. № 557. URL: [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17#Text).

Порядок ведення єдиного реєстру індивідуальних податкових консультацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.2017 р. № 523. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17#Text>.

Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2015 № 1204. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-16#Text>.

Порядок направлення податковими органами податкових вимог платникам податків: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.06.2017 р. № 610. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-17#Text>.

Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість: затв. наказом Міністерства фінансів України від 14.11.2014 р. № 1130. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14#Text>.

Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної: затв. наказом

Міністерства фінансів України № 1307 від 31.12.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16#n20>.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н.А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2020. Т. 6: Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) [та ін]. 616 с.

Чинчин М. М. Правова природа податкового адміністрування в Україні: монографія. Харків: Право, 2014. 160 с.

Маринів Н. До питання про правову природу податкової перевірки. *Юрист України*. 2014. №4 (25). С. 118–122 .

Маринів Н. Податковий контроль як складник фінансового контролю: публічно-правовий аспект. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5/2. С. 86–91.

Капліна О., Маринів Н. Проведення ревізій та перевірок у кримінальному провадженні: дисонанс законодавства на правозастосовній практиці. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С. 197–206.

Маринів Н.А. Документальні планові перевірки в системі податкового контролю: актуальні питання та судова практика. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 6. С. 228-232.

Мінаєва О. М. Процедурне регулювання виконання обов'язку з податкового обліку: монографія. Харків: Право, 2016. 272 с.

Тема 7. Відповідальність за порушення податкового законодавства

Питання для обговорення

1. Поняття, ознаки і склад податкового правопорушення.
2. Правові засади й види юридичної відповідальності за порушення податкового законодавства.
3. Фінансова відповідальність за порушення податкового законодавства, види і порядок притягнення.
4. Оскарження і скасування рішень контролюючих органів.
5. Адміністративні і судові процедури вирішення

податкових спорів.

Завдання

1. Контролюючим органом 23.12.2020 року проведено камеральну перевірку фізичної особи-підприємця (ФОП) із питань несвоєчасного подання податкових декларацій з акцизного податку за лютий, травень, червень, липень, серпень, вересень і жовтень 2019 р., за наслідками якої складено акт, де зазначено про несвоєчасне подання податкових декларацій з акцизного податку. Враховуючи, що 24.07.2020 р. до ФОП було застосовано штрафні санкції в розмірі 170 грн відповідно до пункту 120.1 статті 120 Податкового кодексу України з податку на доходи фізичних осіб, контролюючий орган направив ФОП податкове повідомлення-рішення про визначення суми грошового зобов'язання щодо акцизного податку в сумі 7140,00 грн відповідно до пункту 120.1 статті 120 Податкового кодексу України як за повторне несвоєчасне подання податкових декларацій.

Проаналізуйте вказану ситуацію.

2. ГУ ДФС у Полтавській області проведено перевірку ТОВ “Укрфінанс” (далі – ТОВ, або платник) і виявлено факти порушення податкового законодавства, а саме несплати податку на доходи фізичних осіб до/або під час виплати заробітної плати за період з 01.07.2020 р. по 31.12.2020 р. Контролюючим органом складено Акт перевірки й податкові повідомлення-рішення, якими нараховано штрафні санкції за повторне порушення, вчинене протягом 1095 днів. ТОВ звернулося до суду з адміністративним позовом про скасування податкового повідомлення-рішення про застосування штрафних (фінансових) санкцій як за повторне порушення.

Надайте правову оцінку.

3. Товариством з обмеженою відповідальністю “Укрінвест” (далі – ТОВ “Укрінвест”) 03.03.2020 року укладено договори з нерезидентом, згідно з умовами зазначені в них послуги є послугами з управління обліковими записами й технічної підтримки. Умовами договорів не передбачено

використання або надання права на використання будь-якого об'єкта права інтелектуальної власності.

Директор ТОВ “Укрінвест” 02.08.2021 року отримав повідомлення від Управління податкового аудиту Головного управління ДПС у Харківській області про проведення з 16 серпня 2021 року документальної позапланової перевірки ТОВ “Укрінвест” щодо дотримання у період з 01.01.2020 р. по 31.12.2020 р. податкового, валютного та іншого законодавств, контроль за чим покладено на контролюючі органи.

На адресу Головного управління ДПС у Харківській області директор ТОВ “Укрінвест” 04.08.2021 року надіслав лист з проханням перенести строки проведення перевірки, оскільки значна частина документів бухгалтерського обліку була втрачена платником і підлягає відновленню. Як законодавчу підставу для такого перенесення директор ТОВ “Укрінвест” зазначив п. 44.5 статті 44 Податкового кодексу України.

Документальну позапланову перевірку ТОВ “Укрінвест” було розпочато 16 серпня 2021 року. За її результатами складено Акт податкової перевірки, в якому зафіксовано, що ТОВ “Укрінвест” порушило вимоги п. 103.2 ст. 103, п. 160.1, 160.2 ст. 160, п. п. 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 Податкового кодексу України в частині не утримання та не сплати до бюджету податку на доходи нерезидентів при виплаті доходів з джерелом їх походження з України на користь нерезидента. Контролюючий орган вважає, що наведені договори є договорами щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності у розумінні ст. 1107 Цивільного кодексу України, а тому надані ІТ-послуги підпадають під поняття роялті. На підставі Акта податкової перевірки винесено податкові повідомлення-рішення, якими збільшено суму грошового зобов'язання з податку на прибуток і нараховано штрафні санкції. ТОВ “Укрінвест” звернулося до суду з позовом щодо визнання протиправними і скасування податкових повідомлень-рішень.

Сформуйте правову позицію ТОВ “Укрінвест”.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2015 р. № 1204.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-16#Text>.

Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами: затв. наказом Міністерства фінансів України № 916 від 21.10.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15#n7>.

Порядок застосування податковими органами заходів впливу у вигляді штрафних санкцій до юридичних осіб (крім уповноважених установ) за порушення вимог валютного законодавства: затв. Постановою Кабінету Міністрів України № 524 від 26.05.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/524-2021-%D0%BF#Text>.

Податково-правова відповідальність: правова природа й особливості. *Проблеми правової відповідальності*: колект. монографія / за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків: Право, 2014. С. 189–207.

Жернаков М. В. Податкові спори: реформування механізмів вирішення: монографія. Харків: Право, 2015. 288 с.

Усенко Є. А. Правове регулювання процедур вирішення податкових спорів: монографія. Харків: Право, 2011. 184 с.

Кучерявенко Н. П. Налоговые споры: к проблеме юрисдикции. *Ежегодник украинского права*. 2014. № 6. С. 131–146.

Смичок Є. М. Досудовий порядок вирішення податкових спорів. *Право і суспільство*. 2012. № 6. С. 77–82.

Т е м а 8. Прибуткові податки і збори

Питання для обговорення

1. Об'єкт і база податку на прибуток підприємств. Податкові пільги при справлянні податку.
2. Визначення фінансового результату при справлянні податку на прибуток підприємств. Податкові різниці.
3. Порядок обчислення і ставки податку на прибуток підприємств. Податковий період. Строки сплати і звітність.
4. Принципи податкового резидентства й територіальності при оподаткуванні фізичних осіб.
5. Об'єкт і база оподаткування при справлянні податку на доходи фізичних осіб.

6. Порядок обчислення і ставки податку на доходи фізичних осіб. Податкові пільги при справлянні податку на доходи фізичних осіб.
7. Види податкових пільг при справлянні податку на доходи фізичних осіб.
8. Строки сплати податку на доходи фізичних осіб. Податкова звітність по податку на доходи фізичних осіб.
9. Військовий збір: платники, об'єкт, ставка.

З а в д а н н я

1. Адвокат Смірнов А. є одним з учасників адвокатського об'єднання «Лекс».

За якою ставкою та яким прибутковим податком будуть оподатковуватися дохід, отриманий у зв'язку із наданням ним правової допомоги, і дивіденди, отримані ним від діяльності адвокатського об'єднання. Розкрийте особливості оподаткування осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність.

2. Фізична особа Петренко Р. є найманим працівником. Роботодавець компенсує Петренку вартість орендованого ним житла (15 000 грн на місяць), а також кожен робочий день забезпечує безоплатним харчуванням по типу «шведський стіл». Крім того, на ювілей роботодавець подарував Петренку Р. електроскутер вартістю 30 000 грн.

Чи є додатковим благом компенсація працівнику вартості орендованого житла і харчування? Чи оподатковується така сума компенсації податком із доходів фізичних осіб? З'ясуйте основні критерії, що визначають дохід як додаткове благо в контексті оподаткування доходів фізичних осіб.

Наведіть приклади окремих видів доходу як додаткового блага. Яким чином оподатковуються отримані фізичною особою коштовні подарунки?

3. Фізична особа Жук Р., власник нежитлових приміщень (складу) та двох квартир, надає в оренду нежитлові приміщення юридичній особі – платнику податку на прибуток, а одну з квартир – фізичній особі.

Хто буде сплачувати податок на доходи з фізичних осіб і за якою ставкою щодо доходу, отриманого Жук Р. як оренда

плата? Обґрунтуйте відповідь. Визначте правовий статус податкового агента.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

Форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств: затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 р. № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text>.

Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи: наказ Міністерства фінансів України від 02.10.2015 р. № 859. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1298-15#Text>.

Про затвердження типової форми, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами-підприємцями і фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, та Порядку її ведення: наказ Міністерства фінансів України від 13.05.2021 р. №261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0865-21#n9>.

Бондаренко І. М. Особливості податкового резиденства фізичних осіб в сучасних умовах. *Право і суспільство*. 2020. № 6. С. 32–42.

Бондаренко І.М. Деякі особливості визначення податкового резиденства фізичних осіб в умовах сьогодення. *Вісник Асоціації фінансового права*. 2018. № 3. С. 20–34.

Брояков С. В., Наугольникова К. М. Специфіка нормативного регулювання інституту постійного представництва в податковому законодавстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 6/2021. С. 106–108.

Головашевич О. О. Розвиток правового регулювання трансфертного ціноутворення. *Юстініан*. 2015. № 1 (151). С. 57–63.

Котенко А. М. Поняття контрольованих операцій у контексті трансфертного ціноутворення. *Право та інновації*. 2021. № 3. С. 78–84.

Котенко А. М. Місце трансфертного ціноутворення у

податковій системі. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 2. С. ???

Маринів Н.А. Правові аспекти оподаткування адвокатів як самозайнятих осіб. *Юрист України*. 2014. №4 (29). С. 82–86.

Оподаткування доходів фізичних осіб. Правове регулювання : наук.-практ. посібник / Д. О. Гетманцев [та ін.]. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 624 с.

Смичок Є. М. Оподаткування діяльності постійного представництва: на прикладі України та Італійської Республіки. *Вісник асоціації фінансового права*. 2017. № 1. С. 127–138. URL: <http://afl.org.ua/2017/03/27/visnik-asotsiatsiyi-finansovogo-prava-1-2017>.

Товкун Л. В. Окремі правові аспекти трансфертного ціноутворення в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 3. С.111–114.

Товкун Л.В. Правове регулювання та особливості оподаткування самозайнятих осіб. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. №2. С.153–155.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Т е м а 9. Непрямі податки і збори

Питання для обговорення

1. Поняття “податок на додану вартість” й етапи його становлення.
2. Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку на додану вартість.
3. Об’єкт і база оподаткування податком на додану вартість.
4. Порядок обчислення і ставка податку на додану вартість.
5. Поняття “податкове зобов’язання” і “податковий кредит” при обчисленні податку на додану вартість. Податкові накладні.
6. Поняття “акцизний податок” і “підакцизні товари”. Акцизні накладні.
7. Платники акцизного податку.

8. Об'єкт і база оподаткування акцизним податком.
9. Ставка акцизного податку та їх види.
10. Порядок обчислення, строк і порядок сплати акцизного податку.
11. Поняття й види мита. Особливості правового регулювання мита.

Завдання

1. Підприємство «Смак» (платник ПДВ) придбало муку на суму 3000 грн. Згодом воно виготовило й реалізувало хліб на суму 2400 грн.

Якою є сума ПДВ, що підлягає сплаті за жовтень поточного року вказаним підприємством? Про що свідчить від'ємне значення отриманої величини ПДВ?

2. Підприємство «Плюс» для виготовлення товарів (стілців) придбало матеріалів на суму 5000 грн (з урахуванням ПДВ), а вартість виготовлених і проданих стільців склала 9000 грн (з урахуванням ПДВ).

Визначте суму податкового зобов'язання. Вкажіть суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету. Розкрийте поняття “податкове зобов'язання” і “податковий кредит”.

3. Особа протягом останніх 12 календарних місяців здійснює операції з постачання молочних продуктів на митній території України на загальну суму 100 000 грн (без урахування податку на додану вартість) і з постачання продуктів дитячого харчування на загальну суму 1 200 000 гривень (без урахування податку на додану вартість).

Чи повинна така особа зареєструватися як платник ПДВ? Визначте види пільг із ПДВ.

Нормативно-правові акти і література

Митний кодекс України: Закон України від 13 грудня 2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість: затв. наказом Міністерства фінансів України від 14.11.2014 р. № 1130. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14#Text>.

Форма та Порядок заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.01.2016 р. № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text> .

Форма податкової накладної та Порядок заповнення податкової накладної: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015 р. № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16#Text>.

Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-%D0%BF#Тех>.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Товкун Л. В. Місце ПДВ в податковій системі України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. №4. С.112–114.

Шаренко М. С. Правове регулювання податку на додану вартість у Чеській Республіці. *Право і суспільство*. 2015. Вип. № 1. С. 194–197.

Тема 10. Природоресурсні податки і збори

Питання для обговорення

1. Місце екологічного податку в податковій системі України та елементи його правового механізму. Податкові пільги.
2. Рентна плата та її основні складові.
3. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин, елементи її правового механізму.
4. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, елементи її правового механізму.
5. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України, елементи її правового механізму.
6. Рентна плата за спеціальне використання води, елементи її правового механізму.
7. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, елементи її правового механізму.

8. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами і нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України, елементи її правового механізму.

Завдання

1. Фермерське господарство є власником земельної ділянки і проводить господарську діяльність із видобування підземних вод на підставі дозволу на спеціальне водокористування.

Чи є вказане господарство платником рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин? Визначте, хто є платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

2. Чи є слухачі радіо платниками рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України або податковими агентами з цього платежу? Визначте коло суб'єктів, які є платниками такого збору і порядок сплати.

3. ФОП Кліменко Р. М., основною діяльністю якого є надання послуг сауни для населення (КВЕД 96.04 – діяльність турецьких лазень, саун і парових бань), використовує воду в приміщеннях сауни, туалетних і душових кімнатах й умивальниках.

Чи є вказаний суб'єкт господарювання платником рентної плати за спеціальне використання? Визначте види платників рентної плати за спеціальне використання й об'єкт оподаткування.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Шульга Т. М. Становлення і розвиток екологічного оподаткування в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. № 6-3. Т. 2. 2013. С. 67–69.

Шульга Т.М. Правове регулювання екологічного податку в Україні. *Право і суспільство*. 2013. № 6. С.286–289.

Шульга Т. М. К вопросу об экологическом налогообложении в Украине. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2013. Вип. 23. Ч. II. Т. 2. С. 237–239.

Тема 11. Майнові податки і збори

Питання для обговорення

1. Податок на майно. Склад податку на майно. Особливості його встановлення.
2. Податок на майно, відмінне від земельної ділянки: платник, об'єкт, ставка, пільги, порядок декларування і сплати.
3. Земельний податок й орендна плата як складові плати за землю, платники плати за землю, об'єкт земельного податку й орендної плати, ставка, пільги.
4. Транспортний податок: платник, об'єкт, ставка, порядок декларування і сплати.

Завдання

1. Фізична особа Бондар К. у січні 2020 р. отримав у спадщину квартиру загальною площею 100 кв. м, того ж року продав цю квартиру іншій фізичній особі – Павлову К.

Визначте податковий обов'язок Бондар К. щодо ПДФО і Павлова К. щодо податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

2. ТОВ «Фарт» є власником нежитлового приміщення загальною площею 100 кв. м, що віднесені до групи "Будівлі промислові та склади" (код 125) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000 у м. Харків. Основою діяльністю ТОВ «Фарт» виступає надання послуг зі зберігання.

Чи є зазначені приміщення об'єктом оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки? Якщо так, то в якій сумі має сплачуватися цей податок у поточному році.

3. Фізична особа Короленко В. має у власності автомобілі Bentley Continental GT Speed 2020 року випуску, Tesla (модель S 2019 року випуску), мінівантажувач Bobcat S650 2021 року випуску (середньоринкова вартість 39 000 євро), закриту круїзну яхту Admiral (2020 року випуску) і квадроцикл середньоринковою вартістю 100 000 грн.

Які із зазначених транспортних засобів є об'єктом оподаткування транспортним податком і в якому розмірі має сплатити транспортний податок Короленко В.? Який порядок сплати?

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Алісов Є. О. До питання про специфічні правові форми плати за землю в Україні. *Національний юридический журнал: теорія и практика*. 2016. № 6 (22). С. 66–70.

Овчаренко А. С. До питання про реалізацію принципу соціальної справедливості при оподаткуванні майна в Україні. *Вісник Вищого адміністративного суду України*. 2013. №3. С. 93–97.

Овчаренко А. С. Соціальна справедливість при оподаткуванні майна. Чи дотримується цей принцип в Україні. *Юридичний вісник України*. 2013. № 36. С. 13.

Овчаренко А. С. Транспортний податок в Україні: стан і перспективи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 2. С.191–194.

Овчаренко А. С. Щодо реалізації принципу соціальної справедливості при оподаткуванні майна в Україні. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2017. № 5. С. 96–100.

Овчаренко А. С. Щодо реалізації принципу соціальної справедливості при оподаткуванні транспортних засобів в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Ч. 2. С. 143–147.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Шаренко М. С. Правове регулювання транспортного податку в Україні. *Право і суспільство*. 2016. № 5. С. 144–146.

Shulga T.M. Land Taxation Problems in Ukraine. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Право». 2013. № 1077. С.75–78.

Тема 12. Місцеві збори

Питання для обговорення

1. Платники туристичного збору.
2. Об'єкт і база оподаткування при справлянні туристичного збору.
3. Порядок сплати й надання звітності при справлянні туристичного збору.
4. Платники збору за місця для паркування транспортних засобів.
5. Об'єкт і база оподаткування збору за місця для паркування транспортних засобів.
6. Справління збору і порядок звітності щодо збору за місця для паркування транспортних засобів.

Завдання

1. Фізична особа Петренко А., постійним місцем проживання якої є м. Харків, уклала договір оренди будинку у м. Харків строком на 2 доби. При укладанні такого договору до суми орендної плати було включено туристичний збір у розмірі 100 грн на добу. Орендодавець – фізична особа пояснила це тим, що вона є податковим агентом із туристичного збору й має перерахувати вказаний збір до бюджету м. Харків.

Обґрунтуйте правомірність сплати туристичного збору в даній ситуації. Чи є Петренко А. платником туристичного збору? Хто може бути податковим агентом зі сплати туристичного збору? Розкрийте порядок його нарахування і сплати.

2. Рішенням міської ради комунальному підприємству було відведено земельну ділянку площею 1500 кв. м для забезпечення паркування транспортних засобів. Протягом року фактично під паркування було використано 500 кв. м.

Визначте об'єкт і базу оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів. Які пільги передбачено у правовому механізмі збору за місця для паркування транспортних засобів?

3. Рішенням Сумської міської ради «Про туристичний збір» визначені особи, які не можуть бути платниками цього збору. До них віднесені: 1) особи, які постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких установлено такий збір; 2) особи, які прибули у відрядження; 3) інваліди, діти-інваліди й особи, які супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше одного супроводжуючого); 4) ветерани війни; 5) учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; 6) особи, які прибули за путівками й курсівками до санаторіїв і пансіонатів, 7) особи, які є громадянами країн Євросоюзу.

Проаналізуйте вказане рішення на відповідність нормам Податкового кодексу України.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI . URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Аналіз європейського досвіду використання туристичного збору: інформаційна довідка. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28934.pdf>.

Костяна О. В., Ясько В. В. Особливості справляння збору за місця для паркування транспортних засобів на прикладі міста Чугуєва. *Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського*. 2017. Випуск 16. С.710-714.

Місцеві податки і збори / Т. Станкус, Ю. Крот. Харків: Фактор, 2017. 80 с.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Товкун Л. В. Місцеві податки та збори як складові податкової системи України: їх особливості та розвиток. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2015. Вип. 29. С. 85–96.

Шульга Т. М., Клименко С. С. До питання про збір за місця для паркування транспортних засобів. *Актуальна юриспруденція*. URL: <http://legalactivity.com.ua/index.p>.

Тема 13. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності

Питання для обговорення

1. Єдиний податок як вид спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності та його основні елементи.
2. Групи платників єдиного податку. Переваги й недоліки застосування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності.
3. Загальна і спрощена системи оподаткування: основні відмінності.
4. Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування. Порядок реєстрації та анулювання реєстрації платників єдиного податку.

Завдання

1. Петриченко М. у 2018 році зареєструвався як фізична особа підприємець –платник єдиного податку 3 групи (з КВЕД 69.10 – діяльність у сфері права). У січні 2022 року він отримав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

Чи має Петриченко М. у 2022 році ставати на облік як самозайнята особа?

2. Адвокат Сімоненко А. отримав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю й має вирішити, яким чином оподатковувати доходи від своєї професійної діяльності. Його колеги, адвокати Смірнов К. та Жук А., пропонують створити разом адвокатське об'єднання і стати його учасниками.

Визначте, як будуть оподатковуватися доходи від заняття адвокатською діяльністю адвокатом Сімоненком А. як у першому, так і у другому випадку.

3. Іваненко М. П. планує зареєструватися як ФОП і здійснювати діяльність із надання консультаційних послуг (за КВЕДом 69.10 – діяльність у сфері права) юридичним і фізичним особам, використовуючи працю 9 найманих осіб.

Запропонуйте зазначеній особі декілька варіантів систем оподаткування ФОП і декілька варіантів за групами єдиного податку. Визначте переваги й недоліки кожного.

Нормативно-правові акти і література

Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 № 2755-VI . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 30.03.2020 р. №540-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20>.

Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.

Безкровний О.В. Оподаткування малого та середнього бізнесу – від історії виникнення до сучасних перспектив розвитку. Східна Європа. *Економіка, бізнес та управління*. 2017. № 6 (11). С. 280–285.

Демиденко Л. М., Демиденко В. І. Єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва: протиріччя та перспективи. *Финансовые услуги*. 2017. № 6. С. 12–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/finu_2017_6_5.

Іванишина О. С. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: сучасний стан та напрями її вдосконалення. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/89.pdf.

Шаренко М. С. Правове регулювання податкових правовідносин фізичних осіб-підприємців в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Юриспруденція». 2019. Випуск 42. Том 2. С. 16–18.

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ, МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ, ЄДИНОГО ВНЕСКУ НА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ та інших платежів відповідно до законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи (далі – податків, зборів, платежів) – це сукупність рішень і процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових і митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску й об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію і контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом.

АДМІНІСТРАТИВНІ СТЯГНЕННЯ – штрафні санкції, що накладаються на керівників і службових осіб підприємств, установ і організацій за порушення податкового законодавства.

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених цим Кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції).

АМОРТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ І НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ – поступове віднесення витрат на придбання, виготовлення або поліпшення їх, на зменшення скоригованого прибутку платника податку в межах норм амортизаційних відрахувань.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ АРЕШТ МАЙНА – винятковий спосіб забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом.

БАЗА ОПОДАТКУВАННЯ – фізичне, вартісне чи інше характерне вираження об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

БАЗОВА СТАВКА – ставка податку без урахування особливостей суб'єкта чи видів діяльності.

БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ – відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника.

ВВІЗНЕ МИТО – податок на товари і предмети, які ввозяться на митну територію України.

ВИВІЗНЕ МИТО – податок, що сплачується при вивезенні товарів і предметів за межі України.

ВІДШКОДУВАННЯ ПОДАТКУ – повернення платникам коштів, сплачених у вигляді податків. В Україні відшкодування проводиться з податку на додану вартість у випадках, передбачених податковим законодавством.

ГІПОТЕЗА – частина норми права, що визначає умови дії податкової норми. Вона описує фактичні обставини, при настанні яких слід керуватися цією нормою, указує на учасників відносин і головні умови.

ГРОШОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ – сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податкове зобов'язання та/або інше зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи, та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності й пеня.

ДЕКЛАРУВАННЯ – подання платником відомостей про обсяги об'єкта оподаткування та інших даних, необхідних для визначення суми податку.

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ – автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов'язані сплачувати податки, збори, інші обов'язкові платежі до бюджетів і внески до державних цільових фондів у порядку і на умовах, що визначаються законодавчими актами України.

ДЖЕРЕЛА ПОДАТКОВОГО ПРАВА – зовнішні форми виявлення правотворчої діяльності органів держави й місцевого самоврядування у сфері оподаткування.

ДЖЕРЕЛО СПЛАТИ ПОДАТКУ – будь-які власні кошти, у тому числі ті, що отримані від продажу товарів (робіт, послуг), майна, випуску цінних паперів, зокрема корпоративних прав, отримані як позика (кредит), та з інших джерел, з урахуванням особливостей, визначених Податковим кодексом України, а також

суми надміру сплачених платежів до відповідних бюджетів.

ДИСПОЗИЦІЯ – частина норми права, що вказує, якими повинні бути поведінка суб'єктів відносин, зміст їх прав і обов'язків при настанні обставин, описаних у гіпотезі.

ДОКУМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА – перевірка правильності розрахунків платників із бюджетом, що проводиться безпосередньо в платника на підставі даних бухгалтерського обліку й первинних документів.

ДОХІД З ДЖЕРЕЛОМ ЇХ ПОХОДЖЕННЯ З УКРАЇНИ – будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні.

ДОХІД, ОТРИМАНИЙ З ДЖЕРЕЛ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ, – будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші види пасивних доходів, спадщину, подарунки, вигрashi, призи, доходи від виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими й трудовими договорами, від надання резидентам в оренду (користування) майна, розташованого за межами України, у тому числі рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих за межами України портів, доходи від продажу майна, розташованого за межами України, дохід від відчуження інвестиційних активів, включно з корпоративними правами, цінними паперами тощо; інші доходи від будь-яких видів діяльності за межами митної території України або територій, непідконтрольних контролюючим органам.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК – загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року.

ЄДИНИЙ РЕЄСТР ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ – реєстр відомостей щодо податкових накладних і розрахунків коригування, який ведеться центральним органом виконавчої

влади, що реалізує державну податкову й митну політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами.

ЄДИНИЙ РЕЄСТР АКЦИЗНИХ НАКЛАДНИХ – реєстр відомостей щодо акцизних накладних, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками акцизного податку електронними документами.

КОНТРОЛЮЮЧІ ОРГАНИ – податкові органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) щодо дотримання законодавства з питань оподаткування, сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи; митні органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, його територіальні органи) щодо дотримання законодавства з питань митної справи й оподаткування митом, акцизним податком, податком на додану вартість, іншими податками і зборами, які відповідно до податкового, митного та іншого законодавства справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони чи вивезенням (пересиланням) товарів із митної території України або території вільної митної зони.

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНІ ПОДАТКИ – податки, які встановлюються органами законодавчої влади і є обов'язковими для справляння на всій території держави.

ЗБІР – обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами й особами юридично значущих дій.

ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК – обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів.

КАМЕРАЛЬНА ПЕРЕВІРКА – перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях

(розрахунках) платника податків і даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість.

МАЙНОВІ ПОДАТКИ – прямі податки з юридичних і фізичних осіб, об'єктом оподаткування яких виступає рухоме й нерухоме майно.

МАРКА АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ – спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів, віднесений до документів суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення й реалізації на території України цих виробів.

МЕТОД ОПОДАТКУВАННЯ – механізм зміни ставок оподаткування залежно від збільшення податкової бази.

МИТНА ДЕКЛАРАЦІЯ – документ, що подається до митних органів при ввезенні, вивезенні чи транзиті товарів через митний кордон і містить дані про ці товари, на підставі якого стягується мито.

МИТНІ ПЛАТЕЖІ – податки, що відповідно до Податкового кодексу України або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України і контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи.

МИТНІ ЗБОРИ – плата, що стягується з декларантів за оформлення митних процедур.

МИТО стягується з юридичних і фізичних осіб за здійснення спеціально уповноваженими органами дії і видачу документів, що мають юридичне значення.

НАДМІРУ СПЛАЧЕНІ ГРОШОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ – суми коштів, які на певну дату зараховані до відповідного бюджету понад нараховані суми грошових зобов'язань, граничний строк сплати яких настав на таку дату.

НЕЗАЛЕЖНА ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ – участь фізичної особи в науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, приватних виконавців, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю, за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою-підприємцем і використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб.

НЕРЕЗИДЕНТИ – це: а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні; в) фізичні особи, які не є резидентами України.

ОБ'ЄКТ ОПОДАТКУВАННЯ – майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

ОБЧИСЛЕННЯ ПОДАТКУ – сукупність дій платника податків (податкового агента) або податкового органу з визначення суми податку, що підлягає сплаті до публічних фондів.

ОДИНИЦЯ ОПОДАТКУВАННЯ – частина об'єкта оподаткування, стосовно якої відбувається встановлення нормативів і ставок обкладення.

ОДИНИЦЯ ВИМІРУ БАЗИ ОПОДАТКУВАННЯ – конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку.

ОРГАНИ СТЯГНЕННЯ – податковий орган, уповноважений здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу й недоїмки зі сплати єдиного внеску у межах повноважень, а також державні виконавці в межах своїх повноважень.

ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ – оскарження платником податку податкового повідомлення-рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого рішення контролюючого органу в порядку і строки, встановлені Податковим кодексом України за процедурами адміністративного оскарження, або в судовому порядку.

ПЕНЯ – сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми грошових зобов'язань у встановлених Податковим кодексом України випадках і не сплачена у встановлені законодавством строки.

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ – обов'язковий платіж у складі

податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

ПЛАТНИКИ ПОДАТКІВ – фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів.

ПОВ'ЯЗАНА ОСОБА – посадова особа платника податку, уповноважена здійснювати від імені платника податку юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення правових відносин, а також члени її сім'ї.

ПОДАТОК – обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку.

ПОДАТКОВА ЗНИЖКА для фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання, – документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку-резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати, у випадках, визначених цим Кодексом.

ПОДАТКОВА СИСТЕМА – сукупність загальнодержавних і місцевих податків і зборів, що справляються в установленому Податковим кодексом України порядку.

ПОДАТКОВИЙ БОРГ – сума узгодженого грошового зобов'язання, не сплаченого платником податків у встановлений строк, і непогашеної пені, нарахованої у визначеному порядку.

ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ (розрахунок, звіт) – документ, що подається платником податків контролюючому органу у встановлені законом строки, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання чи відображаються обсяги операції (операцій), доходів (прибутків), щодо яких податковим і митним законодавством передбачено звільнення платника податку від обов'язку нарахування і сплати податку і збору, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

ПОДАТКОВА ЗАСТАВА – спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у визначений строк.

ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податок або збір на підставі, у порядку і строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, вказана платником податків у податковому векселі і не сплачена в установленій законом строк), та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання, закріплені Податковим кодексом та/або Митним кодексом України).

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ – система заходів, що вживаються контролюючими органами і координуються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування й реалізує державну фінансову політику, із метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових і касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

ПОДАТКОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ-РІШЕННЯ – письмове повідомлення контролюючого органу (рішення) про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених Податковим кодексом України та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності.

ПОДАТКОВА СТАВКА – законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування.

ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО – система нормативно-правових актів, якими регулюється справляння податків та зборів.

ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ – сукупність дій платника податків (або особи, яка його представляє) і податкового органу зі складання, ведення і подання документів установленої форми, що містять відомості про результати діяльності платника податку, його майнове становище і фіксують процес обчислення

податку, а також суму, що підлягає сплаті до бюджету.

ПОДАТКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК – обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку і збору у визначеному порядку і строк.

ПОДАТКОВИЙ ПЕРІОД – строк, протягом якого завершується процес формування податкової бази, остаточно визначається розмір податкового зобов'язання.

ПОДАТКОВИЙ ТИСК – відношення загальної суми податкових зборів до сукупного національного продукту.

ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ – передбачене податковим і митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування і сплати податку і збору, сплата ним податку і збору в меншому розмірі.

ПОДАТКОВЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ – протиправне, винне (у випадках, прямо передбачених Податковим кодексом України) діяння (дія чи бездіяльність) платника податку (у тому числі осіб, прирівняних до нього), контролюючих органів та/або їх посадових (службових) осіб, інших суб'єктів у випадках, прямо передбачених Податковим кодексом України .

ПРИБУТОК – економічна категорія, яка виражає фінансові результати виробничо-господарської діяльності підприємства. Визначається як різниця між виручкою від реалізації продукції (робіт, послуг) і витратами на виробництво.

РЕЗИДЕНТИ – це: а) юридичні особи та їх відокремлені особи, утворені й які провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, із місцезнаходженням як на її території, так і за її межами; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізична особа-резидент – фізична особа, яка має місце проживання в Україні.

РЕНТНА ПЛАТА – загальнодержавний податок, який справляється за користування надрами для видобування корисних копалин, а також у цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин; радіочастотним ресурсом України; за спеціальне використання води, лісових ресурсів; за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами й нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

РОЗСТРОЧЕННЯ, ВІДСТРОЧЕННЯ ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ АБО ПОДАТКОВОГО БОРГУ – перенесення

строків сплати платником податків його грошових зобов'язань або податкового боргу під проценти, розмір яких дорівнює розміру 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України.

САМОЗАЙНЯТА ОСОБА – платник податку, який є фізичною особою-підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником у межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

САНКЦІЯ – частина норми права, що передбачає заходи впливу, що можуть бути застосовані до осіб, які не додержуються приписів податкових норм.

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку в порядку й на умовах, визначених Податковим кодексом України, з одночасним веденням спрощеного обліку і звітності.

СПЛАТА ПОДАТКУ – сукупність дій платника податку щодо фактичного внесення сум податку, які підлягають сплаті до відповідного бюджету або цільового фонду.

СТАВКА ПОДАТКУ – розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування.

СТРОК СПЛАТИ ПОДАТКУ І ЗБОРУ – період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинні бути сплачені в порядку, визначеному податковим законодавством.

ФАКТИЧНА ПЕРЕВІРКА – перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника, щодо дотримання норм законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, свідоцтв, у тому числі про виробництво й обіг підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин із працівниками (найманими особами).

ШТРАФНА САНКЦІЯ (ФІНАНСОВА САНКЦІЯ, ШТРАФ) – плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що

справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

ТЕМИ ПІДСУМКОВИХ ПИСЬМОВИХ РОБІТ (САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ)

1. Принципи податкового законодавства та їх практичне застосування.
2. Принцип стабільності і практика його дотримання законодавцем.
3. Сучасна система джерел податкового права.
4. Міжнародні договори як джерела податкового права.
5. Податкова система України.
6. Місцеві податки і збори: порядок встановлення і введення.
7. Поняття “податкове адміністрування”.
8. Контролюючі органи: система й особливості правового статусу.
9. Податкові консультації.
10. Податковий контроль: поняття і система.
11. Процедури обліку платників податків.
12. Інформаційні відносини у сфері адміністрування податків і зборів.
13. Адміністративні процедури із вирішення податкових спорів.
14. Судові провадження із вирішення податкових спорів.
15. Погашення податкового боргу платника податків.
16. Відповідальність за податкові правопорушення.

7. ПОТОЧНИЙ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань включає контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік, який відбувається на останньому практичному занятті. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Оцінка самостійної роботи студента	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, із великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи

Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90–100

B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0–34

Електронне видання

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПОДАТКОВЕ ПРАВО”**

**для студентів 3 курсу
денної форми навчання
галузі знань 08 “Право”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 “Право”**

Укладачі: Кучерявенко Микола Петрович,
Дмитрик Ольга Олександрівна,
Лукашев Олександр Анатолійович,
Білінський Дмитро Олександрович,
Овчаренко Анастасія Сергіївна.

Відповідальний за випуск Білінський Д.О.
Редактор *Л. Русанова*
Комп’ютерна верстка Ю. Бойко